

Λέξη κλειδί: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Της **ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΣΟΥΜΑΚΑ**

Τους ενώνει το πάθος τους για την ελληνική γλώσσα, αυτή που επέλεξαν συνειδητά να υπηρετήσουν στις πατρίδες τους. Συμβάλλουν στην προώθηση της ελληνικής πολιτιστικής διπλωματίας, για την οποία γίνεται τόσος λόγος, εδώ και χρόνια, χωρίς να περιμένουν ανταλλάγματα, δικαιώνοντας τον χαρακτηρισμό της παγκοσμιότητας της γλώσσας μας, που πανθομολογουμένως, εμπειριέχει πανανθρώπινες και διαχρονικές αξίες.

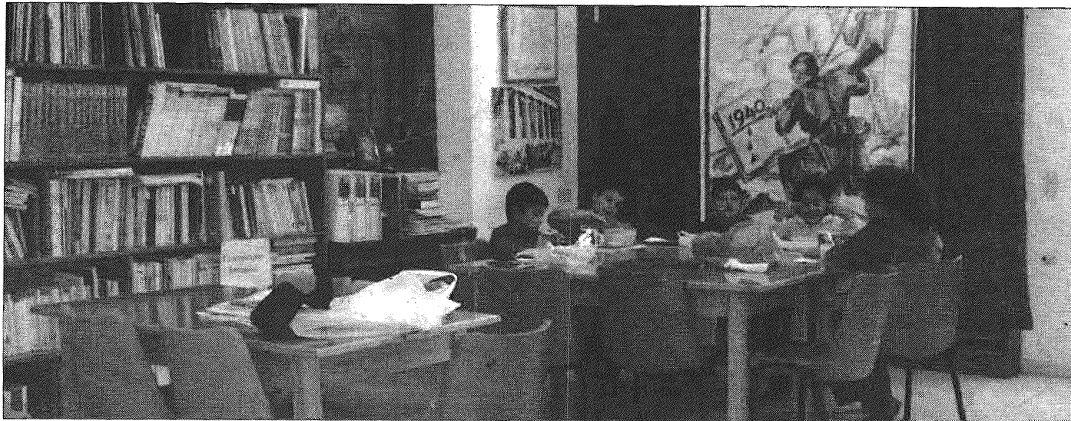
Διακεκριμένοι Νεοελληνιστές, ελληνικής, και μη, καταγωγής, από την Ελλάδα, από χώρες της Ευρώπης, τις ΗΠΑ, την Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών, την Αυστραλία, ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στο κάλεσμα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ) να συμμετάσχουν στη διεθνή συνάντηση, που διοργάνωσε, την περασμένη εβδομάδα, στη Θεσσαλονίκη, υπό την αιγίδα του υπουργείου Παιδείας, για να μεταφέρουν την πολύτιμη πείρα τους.

Οι εργασίες του Συνεδρίου του ΚΕΓ αναπτέρωσαν τις προσδοκίες των συμμετεχόντων για ένα καλύτερο αύριο για τις ελληνικές σπουδές στο εξωτερικό. Τα μηνύματα υπήρξαν αισιόδοξα και όλοι δήλωσαν την ετοιμότητά τους να συνδράμουν τις προσπάθειες της Ελλάδας, που έχει βάλει τον πήχη των προσδοκιών ψηλά, ώστε η ελληνική γλώσσα, διαχρονικό φαινόμενο, να γίνει η πρώτη ξένη γλώσσα, που θα επιλέγεται, από άποψη.

Στόχος φιλόδοξος, αλλά όχι και ανέφικτος. Αρκεί η στρατηγική, που θα κληθεί να καλύψει το έλλειμμα που υπάρχει σήμερα, να συστρατεύσει τους καλύτερους για την προβολή της πατρίδας μας, ως ιδέα, στην οικουμενική της διάσταση.

Με την ευκαιρία της παραμονής τους στη Θεσσαλονίκη, ορισμένοι από τους νεοελληνιστές και ο Συντονιστής Εκπαίδευσης στο Σικάγο μίλησαν για το έργο τους και τη θέση που έχει η ελληνική γλώσσα στις χώρες, όπου ζουν.

Σήμερα παραθέτουμε τις συγεντεύξεις της Ειρήνης Φιλίππικη-Warburton, καθηγήτριας γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο του Reading, της Αγγλίας, του Νίκου Νικολιδάκη, Συντονιστή Εκπαίδευσης στο Προξενείο του Σικάγου και της Ελσας Αμαντίδου, διευθύντρια του Κέντρου Ξένων Γλωσσών στο

Διακεκριμένοι Νεοελληνιστές, ελληνικής και μη καταγωγής, από την Αυστραλία, ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στο κάλεσμα του Κέντρου

Οι «απόστολοι» της

πανεπιστήμιο Brown των ΗΠΑ: Το όνομα της Ειρήνης Φιλίππικη-Warburton, καθηγήτριας γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο του Reading, στην Αγγλία, έχει αναπόσπαστα συνδεθεί με την ανάλυση της Νέας Ελληνικής, μέσα από σύγχρονα θεωρητικά πρότυπα. Αυτό που της αναγνωρίζουν όλοι, είναι η ουσιαστική συμβολή του πρωτοποριακού, επιστημονικού και ερευνητικού της έργου στην εξέλιξη και περαιτέρω διαμόρφωση του προτύπου της Γενετικής-Μετασχηματιστικής θεωρίας του Noam Chomsky. Η πλούσια συγγραφική της δραστηριότητα περιλαμβάνει περισσότερα από 100 δημοσιεύματα σχετικά με τη δομή της ελληνικής γλώσσας και πολλά βιβλία.

Η διακεκριμένη γλωσσολόγος, με καταγωγή από το Ηρά-

κλειο της Κρήτης, ζει και εργάζεται από το 1969 στην Αγγλία, προερχόμενη από τις ΗΠΑ, όπου πήγε για διδακτορικές σπουδές στην εφαρμοσμένη γλωσσολογία, με υποτροφία του Ιδρύματος Φούλμπραϊτ.

Δικό της έργο είναι και το πρώτο συνέδριο γλωσσολογίας, που πραγματοποιήθηκε το 1983 στο Πανεπιστήμιο του Reading, και διοργανώθηκε έως σήμερα, σε διάφορα πανεπιστήμια του εξωτερικού, με πιο πρόσφατο αυτό το 2009, στο Σικάγο.

Στο συνέδριο του ΚΕΓ, όπου έλαβε μέρος με την ιδιότητα της συντονίστριας του Προγράμματος Παιδείας Ομογενών, στη Μεγάλη Βρετανία, η κα Φιλίππικη εξέφρασε την αισιοδοξία της για το μέλλον της ελληνικής γλώσσας.

«Πιστεύω ότι πάμε μπροστά. Παλιά, δεν υπήρχε επίγνωση

του τι είναι η γλώσσα μας», δήλωσε η κα Φιλίππικη και πρόσθεσε: «Υπάρχουν πολλά προγράμματα σπουδών ελληνικής γλώσσας, που την αγαπάμε και θέλουμε να την προωθήσουμε, αλλιώς θα έχουμε αποτύχει ως Έλληνες της διασποράς».

Για το συνέδριο του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, η επιφανής γλωσσολόγος τονίζει ότι, εφόσον διατηρηθεί ο παλμός, με τη συνδρομή του υπουργείου Παιδείας της Ελλάδας, τότε «θα κάνουμε το επόμενο βήμα, που θα είναι και το πιο σημαντικό».

«Μηδόσουλαι για όλους»

Εχοντας διατελέσει, επί έξι θητείες, Συντονιστής Εκπαίδευσης στο Προξενείο της Νέας Υόρκης, και άλλα τέσσερα χρόνια επιθεωρητής στα Ευρωπαϊκά Σχολεία στην ΕΕ, ο Νίκος Νικολιδάκης, σήμερα, ως Συντονι-

στής Εκπαίδευσης στο Προξενείο του Σικάγου, έχει πολύτιμη εμπειρία στα εκπαιδευτικά πράγματα της αλλοδαπής, έχοντας συμβάλει σημαντικά στην προώθηση του θεσμού της ελληνομάθειας στις ΗΠΑ. Ήταν, άλλωστε, ο μόνος Συντονιστής Εκπαίδευσης που συμμετείχε στο συνέδριο του ΚΕΓ.

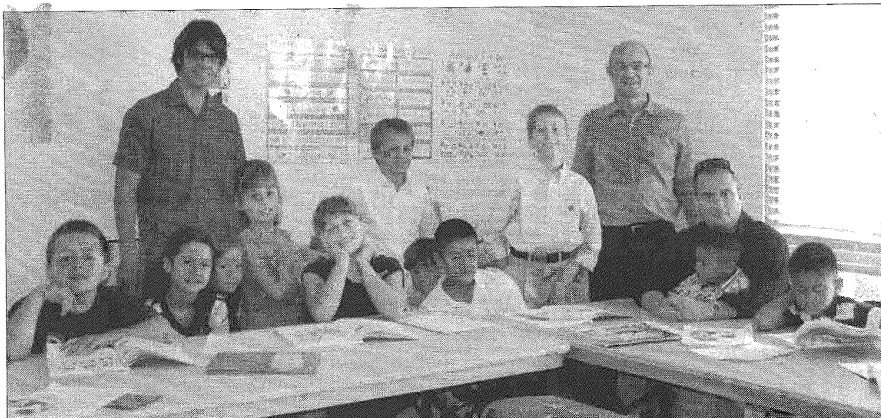
Ο ίδιος εργάστηκε συστηματικά για την προώθηση του πιστοποιητικού ελληνομάθειας στις ΗΠΑ. Μάλιστα, όπως λέει, η συμμετοχή στις εξετάσεις για την απόκτηση του συγκεκριμένου πιστοποιητικού αυξάνεται συνεχώς.

«Το πιστοποιητικό ελληνομάθειας, ο μόνος επίσημος κρατικός τίτλος επάρκειας της ελληνικής γλώσσας, αποτελεί ένα ισχυρό κίνητρο για να πείσει γονείς, μαθητές και δασκάλους, και να λειτουργήσει ως 'μπαούσουλαι για όλους», τονίζει ο κ. Νικολιδάκης.

Και προσθέτει: «Στις εξετάσεις αυτές συμμετέχουν και πολλοί, μη ελληνικής καταγωγής, σπουδαστές, ο αριθμός των οποίων, ευελπιστώ πως θα αυξηθεί σημαντικά με τα οκτώ, υπάρχοντα, σήμερα, Charter Schools ελληνικού ενδιαφέροντος. Τα σχολεία αυτά είναι ένας επιτυχημένος θεσμός, όπου σε καθημερινή βάση οι μαθητές, στην πλειοψηφία τους αλλοεθνείς, διδάσκονται καθημερινά δύο ώρες την ελληνική γλώσσα και αποτελούν μία πολύ καλή ευκαιρία να επεκτείνουμε τα εκπαιδευτικά μας προγράμματα».

Ο κ. Νικολιδάκης, σε αντίθεση με άλλους, είναι αισιόδοξος για τα Ελληνικά Γράμματα στην Αμερική, όπου το σύστημα ελ-

Τα μηνύματα υπήρξαν αισιόδοξα και όλοι δήλωσαν την ετοιμότητά τους να συνδράμουν τις προσπάθειες της Ελλάδας, που έχει βάλει τον πήχη των προσδοκιών ψηλά, ώστε η ελληνική γλώσσα, διαχρονικό φαινόμενο, να γίνει η πρώτη ξένη γλώσσα, που θα επιλέγεται, από άποψη

Ελλάδα, από χώρες της Ευρώπης, τις ΗΠΑ, την Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών, την Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ) να συμμετάσχουν στη διεθνή συνάντηση της Θεσσαλονίκης

ελληνικής γλώσσας

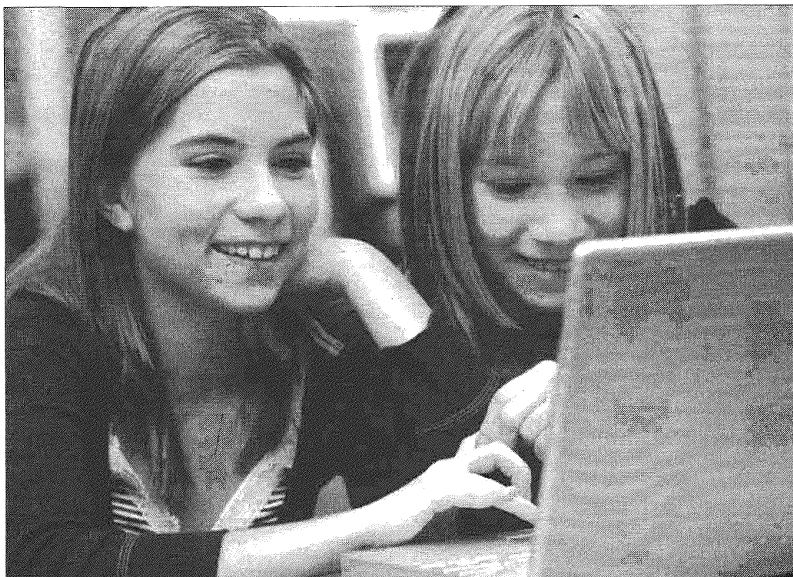
ληνόγλωσσης εκπαίδευσης μετράει εκατό και πλέον χρόνια. Ιδιαίτερα το μοντέλο των διγλωσσων ελληνο-αμερικανικών σχολείων, που έχουν επιβιώσει από το 1908, όπως μας είπε, δείχνει ότι οι ρίζες είναι γερές και ότι πέτυχε αυτό που προσδοκούσε η ομογένεια.

Ο ίδιος σημειώνει ότι η Ελλάδα είναι αυτή που δημιούργησε, ειδικά τα τελευταία χρόνια, κάποιες επίπλαστες προσδοκίες, δημιουργώντας σύγχυση.

«Στην Αμερική, διδάσκοντας (προσονταιόχοι ή μη), είναι περίπου 1.200, άρα η Ελλάδα είναι αδύνατον πρακτικό να μπορεί να καλύψει την εκπαίδευση εκεί. Αυτό που σήμερα αναθεωρείται, και φάνηκε στη συνάντηση εργασίας του ΚΕΓ, είναι ότι θα πρέπει να ξαναδοούμε με ρεαλισμό, ότι η ομογενειακή εκπαίδευση στις ΗΠΑ, αλλά θεωρώ και στις υπόλοιπες χώρες, όπου υπάρχει ελληνισμός, είναι υπόθεση των εκεί φορέων, με την Ελλάδα δίπλα τους να στηρίζει το θεσμό», επισημαίνει ο κ. Νικολιδάκης.

Ο ίδιος θυμίζει την περίοδο 1930-1935, όταν η ελληνο-αμερικανική κοινότητα δεν μπορούσε να βρει εκπαιδευτικούς από την Ελλάδα και δημιούργησε μία ακαδημία-φυτώριο εκπαιδευτικών, την ακαδημία Αγ. Βασιλείου στη Νέα Υόρκη. «Από το 1943 έως το 1974, που λειτουργούσε η συγκεκριμένη ακαδημία, έβγαλε συνολικά 280 δασκάλους», θα πει.

Αυτό επιτεύχθηκε με μία καμπάνια, που ονομάστηκε «μονοδρόμο», καλώντας όλους τους ομογενείς να δώσουν ο

καθένας από ένα δολάριο ετησίως για τον συγκεκριμένο σκοπό.

«Η ομογένεια στην Αμερική έχει τη δυνατότητα, κάθε φορά, να αντιμετωπίζει τις ανάγκες της, χρειάζεται όμως να υπάρχει ο ομφάλιος λώρος με την Ελλάδα».

Και η υπουργός Παιδείας, Άννα Διαμαντοπούλου, έδωσε αυτό το στίγμα, η Ελλάδα θα είναι στην Αμερική, με μία νέα χάραξη πολιτικής, στηρίζοντας και ενισχύοντας τους ομογενειακούς θεσμούς», υπογραμμίζει ο συντονιστής εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο αυτό, ευνοϊκά εξετάζεται από το υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας η σύναψη

Μνημονίου συνεργασίας με το κρατικό πανεπιστήμιο του Ιλινόις, για ένα πιλοτικό πρόγραμμα, που είναι ήδη έτοιμο εδώ και τρία χρόνια, έπειτα από ενέργειες του κ. Νικολιδάκη, για την επιμόρφωση και πιστοποίηση ομογενών εκπαιδευτικών.

«Αυτή θεωρείται και η πλέον ενδεδειγμένη λύση, που προωθείται και από τον Συντονιστή της Περιφέρειας ΣΑΕ ΗΠΑ, Θεόδωρο Σπυρόπουλο», σημειώνει ο κ. Νικολιδάκης, ενώ ενδιαφέρον επέδειξε και ο πρόεδρος του ΣΑΕ, Στέφανος Ταμβάκης, ο οποίος συμμετείχε στις εργασίες του Συνεδρίου, στη Θεσσαλονίκη.

Το πρόγραμμα μπορεί να λει-

τουργήσει ως μοντέλο και για άλλες χώρες.

«Θα μπορούμε από σήμερα, με ορίζοντα μιας πενταετίας, να έχουμε ανανεώσει το εκπαιδευτικό προσωπικό με ομογενείς εκπαιδευτικούς, καλύπτοντας της ανάγκης της ομογένειας», καταλήγει ο κ. Νικολιδάκης, αναφέροντας και μία ακόμη προοπτική, που θα συμβάλει στην αναζωογόνηση του ελληνικού στοιχείου - να δοθούν υποτροφίες σε φοιτητές στις ΗΠΑ για διατριβές με θέμα την ιστορία του απόδημου Ελληνισμού.

40 προγράμματα στις ΗΠΑ

Το ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα στα πανεπιστήμια

των ΗΠΑ παραμένει σταθερό, επισημαίνει η Ελσα Αμανατίδου, διδάκτωρ νεοελληνικών και διευθύντρια του Κέντρου Ξένων Γλωσσών στο πανεπιστήμιο Brown, καθώς υπάρχει ενδιαφέρον για την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου.

Στην Αμερική υπάρχουν περίπου 40 προγράμματα ελληνικών σπουδών, αλλά και μερικές έδρες, όπως αυτές στα πανεπιστήμια του Χάρβαρντ, του Σαν Φρανσίσκο, του Μίσιγκαν, του Κολούμπια κ.ά.

Από τις αρχές της δεκαετίας του '80 στο πανεπιστήμιο Brown, της πολιτείας του Ροντ κιλάντ των ΗΠΑ, λειτουργεί πρόγραμμα νεοελληνικών σπουδών, που σήμερα έχει εμπλουτιστεί με διάφορα άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως ιστορία, ανθρωπολογία, λογοτεχνία και πρόσφατα, βυζαντινή ιστορία και λογοτεχνία.

Όπως αναφέρει η κα Αμανατίδου, το πρόγραμμα, όπως και άλλα παρόμοια στις ΗΠΑ, δημιουργήθηκε με ένα κληροδότημα από την ομογένεια, ενώ αργότερα χρηματοδοτήθηκε από διάφορα ιδρύματα, όπως το Ωνάσειο, και χορηγίες φίλων των Ελληνικών Γραμμάτων.

«Το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 είχαμε συνολικά περίπου 200 φοιτητές, αριθμός σεβαστός, αν αναλογιστούμε ότι έχουμε συνολικά περίπου 4.000 προπτυχιακούς σπουδαστές», σημειώνει η κα Αμανατίδου.

Και καταλήγει: «Οι περισσότεροι από αυτούς είναι μη ελληνικής καταγωγής, που μαθαίνουν τη γλώσσα μας, ορμώμενοι από ένα αυθεντικό ενδιαφέρον για τον ελληνικό πολιτισμό».